

בית כור פרק שביעי בבא בתרא

קד.

עין משפט נר מצוה

יג א מו" פ"ח מהל'
מכילה הלכו ו' סמנ
עשין כב טו"ש מ"ח ס'
רמ ספיק מ:
ב ב מ"י ט' הל' מ
טו"ש ט' ספ"י יא:
בא ד מ"י ט' הל' ז
טו"ש ט' ס"י:

רבינו גרשום

מי אמרין כמדה בחבל
דמי או כהן חסר הן
יזר דמי (ז) שאם פיתח
רובע לסאה אית ליה כי
האי דינא ותפושט לך
מחא: אימא סיפא וכו'
והא סתמא כמדה בחבל
דמי ולא הגיעו: ח"ש בית
כור עפר אני מוכר לך
וכו'. והיינו סתמא אמר
ליה. כבית כור עפר אני
מוכר לך או הן חסר (או)
הן יתר אני מוכר לך אפי'
וכו'. ומקנתה להו אהדי
שי"מ וסתמא כהן חסר
הן יתר דמי ותפושט לך
מחא: מחא לא תפושט
הדמה פרושי קא מפרש אי
והו בית כור. שאם אמר
לו בית כור אני מוכר לך
כבית כור עפר אני מוכר
לך היינו משמע הן חסר
הן יתר והיינו כבית כור
עפר ולא בית כור ממזל
דאפי' פיתח רובע לסאה
הדמה פרושי קא מפרש אי
היינו ודיניהו שוה אהדי
דאפי' היו שם נקעים או
לסעים יהי מעשר ממדין
עמה ולפרושי אתא וליכא
למשמע מהא אם אמר
ליה סתמא: מתקין לה רב
אפי' אם כן הוא. ולפרושי
אתא והי דקתני ברייתא
תרי ויזני אני מוכר לך
למה לי ליתני בית כור
עפר כבית כור עפר אני
מוכר לך הן חסר הן יתר
יזר דמי [אין] תני הכי
משמע בדקאמת דלפרושי
אתי אלא לאו ש"מ הואיל
דקתני אלא הוה אני מוכר
לך סתמא נמי כהן חסר הן
יזר דמי דאפי' פיתח רובע
לסאה או הותיר הגיעו:
פ"ח מהו וכו' ליפות כהן
של לוקח לא אמרין והא
גניא פיתח ז' קבין ומחצה
לכור. המוכר ללוקח או
הותיר לו ז' קבין ומחצה
הגיעו: יזר מ"כ. כגון
ח' קבין ומחצה אם פיתח
לו המוכר ללוקח יזר
מז' קבין ומחצה ואינו
רוצה להשלים לו הלוקח
רוצה להשלים לו כופין
המוכר למכור ולהשלים
לכור שלם והיינו ייפוי
כח ללוקח. ואם הותיר
לו המוכר יזר מ' קבין
ומחצה הלוקח אינו רוצה
לקנות ליתן דמים כופין
אוהו ללוקח דמי למכור
ליה המוכר הואיל דלית
ביה שעור שדה אינו רוצה
ליקנתו והייב ליה דמי
אלמא כד הכי דאמרי'
ליפות כהן של מוכר
אמרין (ז) היכא הותיר
לו דמקבל כל מאי דביעי
או קרקע או מעות וליפות
כהן של לוקח לא אמרין
והכא טעמא מאי כופין
את המוכר למכור דמשמע
היינו ייפוי כח ללוקח
כגון הוה יקריא ארעא
שעמברה לו ויפחה לו
יזר מ' קבין וזל השתא
ואמרין ליה ליהשת בידך
ליתן לו או מעות או קרקע
אלא אי ארעא יתבת ליה
להשלים והוה הב ליה
כוולא דהשתא או תשלם

פחות כל שהוא ינבה. מה שפ"ה דהא דאמר רבא כל דבר
שצמחה אפי' פחות מכדי אונאה חוזר היינו צמנטולי אגב
חורפיה לא עיין דכדיא אייתי לה צרי"פ צ"ב דקדושין (דף מב: ושם)
אמקרקעי דאמר וצמקרקעי נמי לא אמרין אלא דטעו בעלויא
דרבא איירי כשמדדו והטעוה צמדה
אזל הכא לא מדדו עדיין אלא צבאין
למדוד ומתחלה היה נמי יודע שאינו
מכוין כ"כ שלא יהא או פחות או
יותר (ז): פחות כל שהוא ינבה.
וח"מ ולימא ליה דאדעתא דהכי
לא זני וי"ל דקאי בתוך השדה
(ח) כדפרישית דמתחילה היה נמי
יודע שאינו מכוין לגמרי:

א"ל מהא איבא אמשמע מינה.
ולא קשיא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

א"ל מהא איבא אמשמע מינה.
ולא קשיא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

א"ל מהא איבא אמשמע מינה.
ולא קשיא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

הן חסר הן יתר תנא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

הן חסר הן יתר תנא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

אלא מהא איבא אמשמע מינה.
ולא קשיא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

הן חסר הן יתר תנא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

הן חסר הן יתר תנא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

הן חסר הן יתר תנא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

(א) נבדקת כה. ושי"י עי'
דמיה ע"ג. (ב) ר"ל ע"ג
(ג) דשפת. ר"ל ע"ג. (ד) ג"ל
מחילה. (ה) ג"ל ע"ג. (ו) ג"ל
(ז) ושי"י מ"ח ב"מ ט': ד"ה
כל דבר. (ח) ס"ל דמפתח
והיינו רב"ל לקמן. (ט) ר"ל
מ"ו. (י) ע"ג מ"ח ב"מ ט': ד"ה
ד"ה א"ב וע' ופוסקות מ"ק
כ: ד"ה ולשמתן. (י"א) לפחות
יזר מרובע כל"ל ר"ל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה פחות וכו' ויש
לומר דקאי בתוך השדה
כדארש"י. ו"כ רומז על ד"ה
שכתבו כמקור ד"ה אלא לאו
בשם רש"י:

מוסף רש"י

אלא מהא איבא אמשמע מינה.
ולא קשיא רישא לסיפא
דלישנא דמד מנייהו לאו דוקא ולא
נקטיה אלא משום סיפא דרפ"ה ז'
פ"ו קמפרש איזוהו בית כור
שהוא כבית כור כגון דאמר ליה
הן חסר הן יתר. ותימה דתלי הן
חסר הן יתר צבאין כור (י) (והן מסר
והן יתר משמע טפי דהגיעו ממאי)
כור עפר אני מוכר לך הן חסר הן
יתר איכא למימר תפוס לשון ראשון
וליהי תלי ליה צבאין כור:

מוסף תוספות

א. והיינו לישנא דכל
דבר שבמדה. רי"ט ע"ג.
ב. [ד]שפתחיהו קודם
שימדדו ליה איבא קפידא כולי
האי. שם. ג. ומסקנא
דסתמא כהן חסר הן יתר
דמי ומתני דתנא הן בית כור
הן יתר ולא גנא בית כור
סתמא. לאשמועינן דאפי'
בהן חסר הן יתר. יתר
מכאן יעשו חשבון. ר"ן.
ועיין לקמן מ"ח ע"ג. אלא.
ד. והכי תלי גניא ברלא
גניא. רמ"ן. ר"ן.
ה. דכשם. יתר
מארבעה קבין מצטרפים
להשלים החסרון אבל
בפחות מארבעה קבין
בטלים אגב שדה ואינם
בכלל החסרון. שיעמ"ק
בשם מוס' ה"ל ע"ג. א. עיין
רי"ט ע"ג.

(א) נבדקת דקמ"ר ו"ל מ"ש בית כור עפר וכו' וישנא ד"ה א"ב וע' ופוסקות מ"ק כ: ד"ה ולשמתן. (י"א) לפחות יזר מרובע כל"ל ר"ל. (ב) נבדקת דקמ"ר ו"ל מ"ש בית כור עפר וכו' וישנא ד"ה א"ב וע' ופוסקות מ"ק כ: ד"ה ולשמתן. (י"א) לפחות יזר מרובע כל"ל ר"ל. (ג) נבדקת דקמ"ר ו"ל מ"ש בית כור עפר וכו' וישנא ד"ה א"ב וע' ופוסקות מ"ק כ: ד"ה ולשמתן. (י"א) לפחות יזר מרובע כל"ל ר"ל.